Periodisk emnerapprort for LAT1001 Innføring i latin I 2019

Bakgrunn

LAT1001 er obligatorisk for studenter som ønsker å studere latin på viderekomment nivå (LAT1002 Innføring i latin II og emner på høyere nivå) hvis de ikke har latinbakgrunn fra skolen eller fra andre universiteter. Det har de færreste (kun fem skoler i Norge tilbyr latin), og kvaliteten på LAT1001 er dermed svært viktig for det faglige nivået på alle trinn av latinstudiet hos oss. LAT1001 *eller* GRE1001 er dessuten obligatorisk som del av årsenheten i Antikkens kultur. Men de fleste tar emnet som støtte for sitt valgte hovedstudium i bl.a. språk, historie eller arkeologi.

Høsten 2019 ble emnet undervist av Vibeke Roggen.

Oversikt over emnet

Selve latinundervisningen besto av 28 dobbelttimer, to per uke i 14 uker. I de første fem ukene var undervisningen delt; studentene var delt i to seminargrupper for å kunne gi bedre oppfølging til hver enkelt til å begynne med. Dette er en ordning som første gang ble gjennomført i 2018 og som altså ble gjentatt i 2019. Studentene kunne velge mellom seminarundervisning med obligatorisk oppmøte eller selvstudium uten tilgang til undervisning. Bakgrunnen for dette var et ønske om å la studentene få bli bedre kjent med hverandre og oppmuntre til kollokvering, når det ble mer forutsigbart hvem som møtte fra gang til gang.

Obligatorisk kvalifiserende aktivitet på emnet var innleveringsoppgaver, der minst fire av seks oppgaver måtte være godkjent.

I tillegg ble det tilbudt fire dobbelttimer i **norsk grammatikk** for nybegynnerne (et felles tilbud for gresk og latin), for å bøte på mangelfulle grammatikkunskaper hos mange studenter.

Pågående arbeid for å oppdatere, videreutvikle og utvide læremidlene på emnet

Innføringsemnet ved UiO har brukt læreverket *OMNIBVS* siden det utkom i 1996; undertegnede er hovedforfatter. I mellomtiden er datadisketten *Trimlat* blitt ubrukbar og lydkassetten *Lyttlat* likeså, med mindre man har en mac fra 90-tallet og en kassettspiller. Direkte erstatninger er ikke blitt laget, men Eirik Welo og jeg hadde et IFIKK-finansiert prosjekt i 2019 for å kartlegge digitale ressurser for henholdsvis gresk og latin, med særlig vekt på begynnerundervisningen. Se oversikt utarbeidet av vitass for latin, BA-student Silje Andreassen, vedlegg 1.

Tillegget *Viator*, som følger progresjonen i *OMNIBVS*, kom til i 2000, med Tor Ivar Østmoe som forfatter og programmert av HF, UiO; med tilleggstekster til hver leksjon, bøyningsøvelser m.m. *VIATOR* er i mellomtiden også blitt problematisk i bruk, for feil har oppstått fordi dataprogrammet er blitt utdatert. IFIKK har gitt en tildeling for omprogrammering av *VIATOR* i inneværende år, også ved HF.

Verktøyet *Quizzlet* er i løpet av høsten 2019 blitt tilpasset glosene i *OMNIBVS*, leksjon for leksjon. Det innebærer at studentene kan velge forskjellige øvingsmetoder og spill for innlæring av ordforrådet de trenger for tekstlesningen. Arbeidet er utført av studiekonsulent Erlend Bronken.

Evalueringer

Det ble gjennomført to underveisevalueringer i løpet av høsten: én for kurset i norsk grammatikk og én for LAT1001. Som tidligere år er studentene svært fornøyde. Se sammenfatning av svarene, vedlegg 2 og 3.

Gjennomføringsfakta for LAT1001 med kommentarer

Høsten 2019 leverte 88 studenter minst én obligatorisk oppgave. 50 studenter fikk minst fire godkjente (eller hadde godkjent fra tidligere år); av dem gikk 42 opp til eksamen, se tabell 1. (Tabellen har jeg fått av studiekonsulent Mari Hertzenberg; kommentarene i høyre spalte er mine.)

Som tabellen viser har antallet eksamensmeldte en ganske jevn stigning (unntak: 2017), og likeså antallet som har bestått. I skrivende stund er det 24 studenter oppmeldt på LAT1002 Innføring i latin II, og det er forventet stor grad av gjennomføring blant disse. (De vet hva de går til og har bestått innføring I.) 24 er samme antall som jeg har notert for i fjor; derimot var tallet langt lavere både i 2017 og 2018. Det ser ut til at tiltakene innført i 2018 har virket; de bør videreføres.

Tabell 1 LAT1001 i perioden 2015–2019

År	Meldt	Bestått	Stryk	% stryk	Kommentarer
2015	24	13	4	24	Tidligere hadde vi et 20 poengs emne, LAT1100. Emnet ble delt 2015 (i to 10 poengs emner) for å gi studentene noe mer tid for prosessen fra nybegynner til lesning av originaltekster.
2016	40	18	9	33	
2017	34	13	7	35	
2018	45	24	8	25	Endringer innført dette året: 1. Valg mellom selvstudium og obligatorisk oppmøte 2. Undervisningen delt i to de fem første ukene
2019	53	34[1]	8	19	Endringene fra 2018 ble videreført dette året

Utfordringer

Pugging

Det kan være vanskelig for studenter å vurdere hvor mye arbeid det faktisk vil kreve å ta et emne som LAT1001, i hvert fall for dem som har svakt grunnlag fra før. Dagens studenter er i liten grad vant til å pugge – noe som er en forutsetning for å lykkes med latin. De som sluntrer unna på dette området, vil sannsynligvis ikke lykkes. Det har vært avsatt en time til 'puggeseminar', med innledning om forskjellige læringsmetoder, synspunkter på pugging som metode gjennom tidene, og praktiske øvelser.

[1] Her er tatt med to kandidater som gikk opp til utsatt prøve; begge bestod.

'Spøkelsesstudenter'

Et annet problem kan det være at useriøse personer melder seg på et emne som LAT1001, som er åpent for alle med studiekompetanse. Noen feilvurderer nok sin egen kapasitet, andre har kanskje økonomiske motiver for å 'melde seg som student'. Uansett virker det urimelig om studiekvaliteten skal ta utgangspunkt i et reelt, men likevel fiktivt antall påmeldte, der kanskje over 50 % aldri leverer en oppgave, aldri møter til undervisning. Vi kaller dem spøkelsesstudenter. Emnet fylles opp, og det er viktig å tillate et urealistisk stort antall – f.eks. 300 – for å unngå at 'spøkelsesstudentene' stenger reelle, seriøse studenter ute. Dette problemet er ikke noe vi kan løse på faglig nivå, men det kunne vært ønskelig om fakultetet eller UiO sentralt kunne ta tak i det.

Skolens grammatikkundervisning

Én ting er at latin står svært svakt i norsk skole. Men det burde gå an å forvente at skolen står for innlæring av norsk grammatikk på et visst nivå. Det er dessverre ikke tilfellet, og det er lett å forstå at mangelfulle kunnskaper om norsk grammatikk gjør innlæring av de fleste fremmedspråk til en større utfordring enn nødvendig. For å bøte på dette begynte undertegnede for omtrent femten år siden å tilby et grunnkurs i norsk grammatikk for begynnere i både latin og gresk. (Tilsvarende gis f.eks. for begynnere i serbokroatisk ved UiO.) Men det er grenser for hva som kan læres i løpet av et kurs på noen få timer; dette burde være skolens ansvar. Et nyttårsønske fra meg er at HF-fakultetet setter inn et støt for å vise behovet for å få en bedre grammatikkundervisning i skolen.

Vedlegg 1: Digitale ressurser for latin – oppsummering

Vedlegg 2: Underveisevaluering av minikurset i norsk grammatikk, sammenfatning

Vedlegg 3: Underveisevaluering av LAT1001, sammenfatning

23.01.2020 Vibeke Roggen